

НЕДОТРИМАННЯ СТРОКІВ У ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ: ЧИ ЗАВЖДИ НАСТАЮТЬ НАСЛІДКИ?

FAILURE TO MEET DEADLINES IN TAX LEGAL RELATIONS: ARE THERE ALWAYS CONSEQUENCES?

Маринів Н.А.,
к.ю.н., асистент кафедри фінансового права
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Стаття присвячена дослідженню однієї з актуальних проблем податкового права щодо дотримання учасниками податкових право-відносин строків виконання своїх зобов'язань. Строки виконання платниками податків свого податкового обов'язку є одним із визначальних критеріїв його належного виконання. Платник податків обґрунтовано має право розраховувати на виконання державою зустрічного обов'язку щодо забезпечення дотримання його прав при реалізації такого обов'язку. На жаль, чинне податкове законодавство містить ряд прогалин та колізій, які не дають змогу говорити про дотримання у податкових правовідносинах принципу правової визначеності в повній мірі, що, безперечно, призводить до порушення балансу публічних і приватних інтересів у сфері податкових правовідносин.

Ключові слова: податковий обов'язок, строки, податковий контроль, податкові правовідносини, відповідальність за порушення строків у податкових правовідносинах.

В статье анализируются актуальные проблемы, связанные с соблюдением участниками налоговых правоотношений сроков выполнения своих обязательств. Сроки выполнения налогоплательщиками своей налоговой обязанности являются одним из определяющих критериев надлежащего ее исполнения. Налогоплательщик вправе обоснованно рассчитывать на выполнение государством своего встречного обязательства по обеспечению соблюдения его прав. К сожалению, действующее налоговое законодательство содержит ряд пробелов и коллизий, не позволяющих говорить о соблюдении в налоговых правоотношениях принципа правовой определенности в полной мере, что, безусловно, приводит к нарушению баланса публичных и частных интересов в сфере налоговых правоотношений.

Ключевые слова: налоговое обязательство, сроки, налоговый контроль, налоговые правоотношения, ответственность за нарушение сроков исполнения своих обязательств участниками налоговых правоотношений.

The article is devoted to the research of one of the topical issues of the tax law, which is related to the compliance of the participants with the tax relations of the terms of fulfillment of their obligations. Duration of taxpayers' performance of their tax liability is one of the defining criteria for its proper execution. The taxpayer has the right to count on the fulfillment by the state of a counter-obligation to ensure compliance with his rights in the implementation of such a duty. Unfortunately, the current tax legislation contains a number of gaps and conflicts that make it impossible to talk about compliance with the principle of legal certainty in the tax legal relationship to the fullest extent. In our opinion, one of these gaps, which is a rather significant problem, is the lack of consequences of non-observance by the supervisory authorities in the course of their tax control, while the breach of the time limits for the performance of their duties by taxpayers always entails a number of adverse consequences for them. This, undoubtedly, leads to a disturbance of the balance of public and private interests in the field of tax relations. Paying taxes and fees is a constitutional duty of everyone. First of all, the fulfillment of this duty consists in the necessity to act exclusively in accordance with the requirements of the tax legislation, which in turn provides for the establishment of appropriate procedural rules that will serve as the basis for the tax actors to exercise their legal rights and obligations. System analysis of tax legislation suggests that any statutory duty of the taxpayer corresponds to setting deadlines for their implementation and consequences in the form of legal liability or other consequences for failure to comply with such terms. Failure by the same supervisory authorities to terminate only in some cases have well-defined consequences, which, on the one hand, are favorable to the taxpayer, and on the other hand, lead to budget losses because of the failure or improper performance by the officials of the controlling body of their duties.

Key words: tax liability, terms, tax control, responsibility for violation of the deadlines for the fulfillment of their obligations by participants in tax legal relations.

Податкові платежі є одним із найважливіших бюджетоутворюючих джерел, стабільність та безперервність яких сприяє успішній реалізації фінансової політики держави. Сплачувати податки і збори є конституційним обов'язком кожного, згідно зі ст. 67 Конституції України [1]. Виконання цього обов'язку, перш за все, полягає у необхідності діяти виключно згідно з вимогами податкового законодавства, що, у свою чергу, передбачає встановлення відповідних процедурних норм, які будуть слугувати підставою для здійснення суб'єктами податкових правовідносин своїх законних прав та обов'язків. На думку І. Л. Желтобрюх, одного факту сплати податку не досить для належного виконання податкового обов'язку. Сплата сум податків і зборів повинна здійснюватися у повному обсязі й у строки, закріплени податковим законодавством. Строки виконання податкового обов'язку є одним із визначальних критеріїв його належного виконання [2, с. 166].

Законодавче закріплення конкретної процедури при здійсненні дій або ухваленні рішень забезпечує реалізацію одного із засадничих елементів принципу верховенства права – правової визначеності. А правова визначеність, як зазначає А. М. Приймаć, є однією з умов ефективної дії верховенства права та запорукою не лише ефективних реалізацій і захисту прав людини, а й значного вдосконалення механізму держави [3, с. 55].

Податковий кодекс України, встановлюючи вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, відповідальність за порушення податкового законодавства, повинен також визначати чіткий порядок їх адміністрування, з тим, щоб кожний із учасників відповідних податкових правовідносин мав змогу передбачити наслідки тієї чи іншої дії.

Тобто, виконуючи податковий обов'язок, платник податків обґрунтовано розраховує на виконання державою зустрічного обов'язку щодо забезпечення дотримання його прав при реалізації такого обов'язку.

На жаль, чинне податкове законодавство містить ряд прогалин та колізій, які не дають змогу говорити про дотримання у податкових правовідносинах принципу правової визначеності в повній мірі.

Однією із таких прогалин, яка є досить значною проблемою, на нашу думку, є відсутність юридичних наслідків недотримання строків контролюючими органами при здійсненні ними податкового контролю, тоді як порушення строків виконання своїх обов'язків платниками податків завжди тягне за собою цілий ряд несприятливих наслідків для них. Слід погодитись із думкою А. А. Ар-

хипова, що це, безперечно, призводить до порушення балансу публічних і приватних інтересів у сфері податкових правовідносин [4, с. 17].

Метою статті є дослідження питань, пов’язаних з дотриманням учасниками податкових правовідносин строків виконання своїх зобов’язань та притягненням до відповідальності за порушення таких строків.

Питанню правової природи строків у податковому праві, їх класифікації, порядку обчислення і застосування у науці податкового права загалом приділяється багато уваги, адже строки відіграють дуже важливе значення у податкових правовідносинах, оскільки наповнюють їх, насамперед, визначеністю, упорядкованістю та сталістю. Разом з цим, залишається ще багато невирішених проблем, одній з яких і присвячене наше дослідження.

Строк сплати податку та строк подання звітності про обчислення податку відносяться Податковим кодексом України до обов’язкових елементів податків і зборів, визначених ст. 7 Кодексу [5]. Це, звичайно, пояснюється самим значенням дотримання строків у податковому праві, яке полягає у безперебійному і своєчасному надходженні податків та зборів до бюджетів відповідних рівнів. Сприяючи реалізації прав і виконанню обов’язків, вони також повинні дисциплінувати суб’єктів податкових правовідносин, тим самим сприяти фінансовій стабільноті держави.

Під строком сплати податку законодавець визначає період часу, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов’язку платника податку зі сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством. Для визначення строку сплати має значення базовий податковий (звітний) період, за який платник податків зобов’язаний здійснювати розрахунки податків, подавати податкові декларації (звіти, розрахунки) та сплачувати до бюджету суми податків та зборів. В залежності від податкового періоду строк сплати податку обчислюється роками, кварталами, місяцями, декадами, тижнями, днями або вказівкою на подію, що повинна настати або відбутися. Податковий обов’язок виникає у платника податку з моменту настання обставин, з якими Податковий кодекс України та закони з питань митної справи пов’язують сплату податку. Момент виникнення податкового обов’язку платника податків, у т. ч. податкового агента, визначається календарною датою.

Класифікація строків, установлених законодавством, обумовлює виділення: а) абсолютно визначених строків – строків, що передбачають чітку вказівку на точний момент або проміжок часу, з яким пов’язуються відповідні юридичні наслідки; б) стосовно визначених строків – строків, що допускають відносну невизначеність, які не характеризуються вказівкою на точний момент або проміжок часу; в) невизначених строків – строків, які не припускають будь-якого часового критерію, не пов’язані з визначенням часових меж.

Податок може бути сплачений як після закінчення податкового періоду, так і авансом, а конкретним моментом виникнення обов’язку сплатити податок є день, наступний за днем закінчення податкового періоду, а у випадку, коли сума податку обчислюється податковим органом, – день отримання повідомлення про таке нарахування. При цьому, слід зазначити, що сам по собі строк виконання податкового обов’язку зі сплати та/чи подання звітності обчислення податків і зборів не є достатнім стимулом до вчасного його виконання. Головним тут буде лише загроза настання несприятливих наслідків у разі недотримання встановленого законом строку, у зв’язку з чим, слід подітись із думкою А. А. Архипова про те, що наслідки недотримання строків є невід’ємним елементом інституту строків у податковому праві [4, с. 12], а найбільш несприятливим із наслідків буде виступати юридична відповідальність.

Системний аналіз податкового законодавства свідчить про те, що будь-якому законодавчо визначеному обов’язку платника податків кореспондує встановлення строків для їх виконання та наслідки у вигляді юридичної відповідальності чи інші наслідки за недотримання таких строків.

Наприклад, фінансова відповідальність у вигляді штрафу настає у разі:

1) неподання у визначені Податковим кодексом України строки заяв або документів для взяття на облік у відповідному контролюючому органі, реєстрації змін місцезнаходження чи внесення інших змін до своїх облікових даних, неподання виправлених документів для взяття на облік чи внесення змін, подання з помилками чи у неповному обсязі, неподання відомостей стосовно осіб, відповідальних за ведення бухгалтерського обліку та/або складення податкової звітності;

2) порушення строку та порядку подання інформації про відкриття або закриття банківських рахунків;

3) подання з порушенням встановлених строків інформації про фізичних осіб-платників податків;

4) несвоєчасного подання податкової звітності;

5) несвоєчасного подання платником податків звіту про контрольовані операції та/або документації з трансфертного ціноутворення або несвоєчасного декларування контролюваних операцій у поданому звіті;

6) порушення строків сплати (перерахування) податків та ін.

Недотримання ж контролюючими органами строків лише в деяких випадках мають чітко визначені наслідки, які, з одного боку, є сприятливими для платника податків, а, з іншого – ведуть до втрат бюджету у зв’язку з ненадходженням до нього відповідних сум податків через невиконання чи неналежне виконання посадовими особами контролюючого органу своїх обов’язків.

Одним із таких випадків є закінчення строків давності, визначених ст. 102 Податкового кодексу України, що по-зазвичай контролюючий орган права провести перевірку та самостійно визначити суму грошових зобов’язань платника податків. Конструкція давності у податковому праві, як зазначає Т. А. Гусева, виходячи з балансу публічних інтересів, виконує подвійну функцію: з одного боку, вона гарантує платникам податків передбачуваність у відносинах з державою, з іншого боку, обмежені давністю строки змушують державу в особі уповноважених нею органів оперативно здійснювати свої повноваження по обчисленню та нарахуванню податків і зборів, податковому контролю, притягненню до податкової відповідальності, погашенню податкового боргу та ін. [6, с. 130-135].

Чітко визначені юридичні наслідки встановлені також ст. 56 Податкового кодексу України у разі, якщо вмотивоване рішення за скаргою платника податків не надсилається платнику податків протягом 20-денної строки або протягом строку, продовженого за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу. У такому випадку скарга вважається повністю задоволеною на користь платника податків з дня, наступного за останнім днем зазначених строків. Скарга вважається також повністю задоволеною на користь платника податків, якщо рішення про продовження строків її розгляду не було надіслано платнику податків до закінчення 20-денної строки з дня надходження скарги до контролюючого органу.

Також вважається повністю задоволеною на користь платника податків скарга на рішення про відмову у реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Единому реєстрі податкових накладних у разі, якщо вмотивоване рішення за нею не надсилається платнику податків протягом 10-денної строки з дня надходження.

Такі норми є досить прогресивними і спрямовані, в першу чергу, на забезпечення дотримання прав платників податків. Однак, незважаючи на те, що для посадових

осіб контролюючого органу настають несприятливі наслідки (за невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків посадові (службові) особи контролюючих органів відповідно до ст. 21 Податкового кодексу України несуть відповіальність згідно із законом), до бюджету суми грошового зобов'язання, визначені в рішенні, що оскаржувалось платником, вже не надійнуть, оскільки таке рішення вважається відкліканим відповідно до ст. 60 Кодексу, тобто таким, що не підлягає виконанню.

Беззаперечно, що діяльність контролюючих органів як владної сторони податкових відносин спрямована на максимально можливе наповнення бюджету та інших грошових фондів, дотримання законодавства про податки та збори, виявлення порушень та притягнення винних до відповіальності, що зумовлює необхідність збалансування приватних та публічних інтересів. Виразом такого балансу, як зазначає І. Л. Желтоброю, насамперед, виступає те, що все законодавство щодо податків та зборів повинно бути зрозумілим та конкретним, суб'єкти таких відносин повинні діяти в межах чинного законодавства, відповідно до чітко встановленої процедури [2, с. 167]. Тобто, як зазначає Європейський Суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) у своєму рішенні від 23 червня 1995 р. у справі «Толстой-Милославський проти Сполученого Королівства», норма не може розглядатися як «право», якщо її не сформульовано з достатньою точністю так, щоб громадянин мав змогу, якщо потрібно, з відповідними рекомендаціями, до певної міри передбачити наслідки, що її може потягнути за собою вчинена дія [7].

Разом з тим, залишаються невизначеними податковим законодавством наслідки недотримання контролюючими органами інших строків, визначених Податковим кодексом України. Мова йде, зокрема, про прийняття керівником (його заступником або уповноваженою особою) контролюючого органу податкового повідомлення-рішення, яким визначається обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, у випадках, передбачених Податковим кодексом України та іншими законодавчими актами, контроль за виконанням яких покладено на контролюючі органи, або внести відповідні зміни до податкової звітності.

Таке рішення відповідно до п. 86.8 ст. 86 Податкового кодексу України приймається керівником (його заступником або уповноваженою особою) контролюючого органу протягом десяти робочих днів з дня, наступного за днем вручення платнику податків, його представнику або особі, яка здійснювала розрахункові операції, акта перевірки, для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень, а за наявності заперечень посадових осіб платника податків до акта перевірки та/або додаткових документів, приймається з урахуванням висновку про результат розгляду заперечень до акта перевірки та/або додаткових документів – протягом трьох робочих днів, наступних за днем розгляду заперечень та/або додаткових документів і надання (надсилання) письмової відповіді платнику податків.

Вказана норма за своїм характером носить імперативний характер, тобто її приписи є обов'язковими для виконання усіма суб'єктами владних повноважень, незалежно від рівня та підпорядкованості.

Однак, на практиці дуже часто цих строків контролюючі органи не дотримуються. Відсутність законодавчо встановлених наслідків недотримання строку або будь-якого іншого відхилення від визначеного алгоритму дій прийняття такого рішення призводить до виникнення податкових спорів. Прогалини законодавства у такому випадку вирішує суд шляхом судового тлумачення. Цінність таке судове тлумачення може мати лише тоді, коли воно характеризується однозначністю, з тим, щоб сприяти тим самим реалізації принципу правової визначеності у податковому праві.

Однак, аналіз судових рішень, що містяться у Єдиному реєстрі судових рішень, свідчить про відсутність єдиної практики із цього проблемного питання.

Так, суди, задовільняючи позовні вимоги платника податків та скасовуючи податкові повідомлення-рішення з підстави недотримання контролюючим органом процедури їх прийняття, зазначали, що державні податкові інспекції, приймаючи оскаржуване податкове повідомлення-рішення, діяли не на підставі та не у спосіб, що передбачені нормами законодавства, та не у межах процедури, передбаченої ст. 86 Податкового кодексу України, тоді як відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Крім того, згідно зі ст. 21 Податкового кодексу України, посадові особи контролюючих органів зобов'язані дотримуватися Конституції України та діяти виключно у відповідності з цим Кодексом та іншими законами України, іншими нормативними актами, забезпечувати суміснє виконання покладених на них функцій, не допускати порушень прав та охоронюваних законом інтересів громадян, підприємств, установ, організацій, а також забезпечувати ефективну роботу та виконання завдань. Дані положення включають і те, що податкові повідомлення-рішення повинні приматись податковим органом з дотриманням визначені законом процедури [8; 9; 10].

Протилежна ж позиція суду зводиться до того, що окрім порушення встановленої процедури прийняття податкового повідомлення-рішення не спростовують факту порушення податкового законодавства та не можуть слугувати підставою для звільнення від відповіальності за допущене порушення. У будь-якому разі недотримання податковим органом вимог законодавства під час проведення перевірки фінансово-господарської діяльності платника не звільняє останнього від передбаченої чинним законодавством відповіальності за допущені ним порушення вимог податкового та іншого законодавства. Перевищення податковим органом своєї компетенції тягне за собою застосування до посадових осіб цього суб'єкта владних повноважень відповідних заходів примусу в розрізі адміністративної, кримінальної відповіальності тощо, однак жодним чином не звільняє платника від обов'язку сплати податкових зобов'язань та штрафних санкцій у необхідному розмірі відповідно до чинного законодавства України. Отже, навіть виявлені факти порушення процедури проведення спірної перевірки (у разі їх наявності) не мають обов'язковим наслідком недійсність податкових повідомлень-рішень, прийнятих за результатами цієї перевірки [11].

Невизначеність щодо наслідків недотримання строків має місце і при обчисленні контролюючим органом суми податку з об'єкта/об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб.

Так, відповідно до пп. 266.7.2 п. 266.7 ст. 266 Податкового кодексу України, податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку, обчисленого з об'єкта/об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб, та відповідні платіжні реквізити, зокрема, органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням кожного з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, надсилаються (вручаються) платнику податку контролюючим органом за місцем його податкової адреси (місцем реєстрації) до 1 липня року, що настає за базовим податковим (звітним) періодом (роком). Однак, як свідчить практика, такі строки також не дотримуються.

Проблема відсутності наслідків недотримання строків контролюючими органами характерна також і для визначення суми транспортного податку з фізичних осіб (ст. 267 Податкового кодексу України) та нарахування пласти за землю фізичним особам (ст. 286 Податкового кодексу України).

Тобто, у всіх цих випадках, законодавець чітко визнає строк (до 1 липня), із яким повинна пов'язуватись кінцева календарна дата виконання контролюючим органом своїх функцій щодо визначення сум податкових та грошових зобов'язань платників податків. Згідно з Роз'ясненням Інституту української мови НАН України, викладеному у листі від 31 березня 2015 р. № 307/209, прийменники «до» і «по» в українській мові вживають на позначення кінцевої календарної дати чинності або виконання чого-небудь [12].

Системний аналіз Податкового кодексу України дає підстави вважати, що норми його ст. 102 «Строки давності та їх застосування» та ст. 114 «Строки давності для застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів)» стосуються права контролюючого органу на проведення перевірки та самостійного визначення суми грошових зобов'язань платника податків, а також застосування, сплати, стягнення та оскарження сум штрафних (фінансових) санкцій (штрафів). Таке право виникає не пізніше за кінчення 1095 дня (2555 дня у разі проведення перевірки контролюваної операції), що настає за останнім днем граничного строку подання податкової декларації, звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації та/або граничного строку сплати грошових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом, а якщо така подат-

кова декларація була надана пізніше, – за днем її фактичного подання. При цьому, чіткого визначення початку відліку 1095 днів для направлення фізичним особам рішень із сумами вищезазначених податків ст. 102 Податкового кодексу України не містить, оскільки подання декларацій в цих випадках не передбачено, а граничний строк сплати грошових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом, пов'язується із отриманням платником податкового повідомлення-рішення. Таким чином, строк для визначення таких сум повинен відповісти специальним нормам, що стосується зобов'язання з конкретного податку.

Неврегульованість цього питання не забезпечує ефективності реалізації публічних функцій держави, стабільноти правопорядку, не сприяє збереженню необхідної стабільності правових відносин у цій сфері та не гарантує правової визначеності як однієї з умов ефективної дії верховенства права.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що існує проблема невизначеності відповіальності за недотримання контролюючими органами строків для виконання своїх функцій, передбачених податковим законодавством. Вирішення цієї проблеми можливе лише шляхом законодавчого усунення прогалин з тим, щоб забезпечити принцип правової визначеності щодо чіткості, зрозумілості та однозначності правової норми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : portal.rada.kiev.ua// http://zakon2.rada.gov.ua / laws/show/254k/96-vr.
2. Желтобрюх І. Л. Розсуд у податковому правозастосуванні / І. Л. Желтобрюх [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://kneu.edu.ua/userfiles/d-26.06.09/2016/Zheltnobryuh_diss.PDF.
3. Приймак А. М. Принцип правової визначеності : поняття та окремі аспекти / А. М. Приймак [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3845/.
4. Архипов А. А. Сроки в налоговом праве : автореф. дис...на соискание уч. степени канд. юрид. наук : 12.00.14 / А. А. Архипов. – 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dslib.net/api/download.
5. Податковий кодекс України : Закон України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : portal.rada.kiev.ua//http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show /2755-17.
6. Гусева Т. А. Срок давности в финансовом праве как средство защиты публичных интересов / Т. А. Гусева // Актуальные проблемы борьбы с правонарушениями : история и современность : материалы международной научно-практической конференции (г. Орел, 19 марта 2010 года). – Орел : ОРАГС, 2010. – С. 130–135.
7. Рішення ЄСПЛ від 23 червня 1995 року у справі «Толстой-Милославський проти Сполученого Королівства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/7864.
8. Постанова Житомирського окружного адміністративного суду від 24 червня 2014 року у справі № 806/2444/14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://reyestr.court.gov.ua /Review/39645969.
9. Постанова Київського окружного адміністративного суду від 25 квітня 2014 року у справі № 810/1567/14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://reyestr.court.gov.ua /Review/38430689.
10. Постанова Київського апеляційного адміністративного суду від 24 вересня 2015 року у справі № 810/1674/15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://reyestr.court.gov.ua /Review/51886303.
11. Постанова Харківського апеляційного адміністративного суду від 14 березня 2016 року у справі № 816/4605/15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://reyestr.court.gov.ua /Review/56517739.
12. Хомяк П. Применение конструкции с предлогами «до» и «по». Правовые позиции высших судов / П. Хомяк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://jurliga.ligazakon.ua/news /2015/8/31.